

Príloha č. 2 - pravidlá evidencie pre architektúru

Predmet evidencie

Predmetom evidencie pre AR je architektonická štúdia (ďalej ako **návrh**) a realizácia architektonického diela (ďalej ako **realizácia**) zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii. Návrh aj realizácia sa evidujú ako dva samostatné záznamy, ak sú návrh aj realizácia riadne a samostatné zverejnené, zároveň je v prípade realizácie zrejmý ďalší priamy autorský vklad oproti návrhu, napr. ako dôsledok zmeny zadania. Ak realizácia prebehne bez autorových zmien presne podľa návrhu, evidujú sa spoločne ako jeden záznam.

Výstupy umeleckej činnosti pre AR sa evidujú prostredníctvom formulára **Umelecké dielo – vizuálne formy**.

Ako jeden záznam sa eviduje napr. návrh rodinného domu a jeho následná realizácia stavebnou firmou, pričom nedošlo v prípade realizácie k žiadnej autorovej tvorivej zmene oproti návrhu. Ako dva záznamy (jeden pre návrh a jeden pre realizáciu) sa evidujú napr. návrh administratívnej budovy a jej následná realizácia stavebnou firmou, kedy musel autor návrh aktívne korigovať, napr. zmenou počtu poschodí, rozpočtu a pod.

Za **návrh** sa považuje najmä grafické znázornenie architektonického nápadu alebo konceptu vrátane súťažných návrhov, napr. súťažný návrh na zákazku administratívnej budovy. Architektonické štúdie vydané v podobe publikácie sa evidujú v CREPČ a nie sú predmetom evidencie v CREUČ.

V zázname pre návrh môžu byť uvedené zároveň aj ďalšie štádiá návrhu, tie však nie sú vykazované pre štátnu dotáciu, uvádzajú sa len ako iné zverejnenia a majú len informatívny charakter. Akceptované sú tieto ďalšie štádiá návrhu:

- dokument pre vydanie územného rozhodnutia (DUR),
- dokument pre vydanie stavebného povolenia (DSP),
- tendrová dokumentácia (TD),
- dokument pre realizáciu stavby (DRS),
- jednostupňový projekt (JP).

Za **realizáciu** sa považuje taký výstup umeleckej činnosti pre AR, ktorý prešiel riadnym kolaudačným procesom. V prípade realizácií, pre ktoré štandardne neprebieha kolaudačný proces, je evidencia možná, ak došlo k oficiálnemu odovzdaniu zadávateľovi; dokladuje sa preberacím protokolom.

Štádium návrhu a realizácie sa povinne určuje pre každý záznam prostredníctvom opakovateľného poľa **Štádium realizácie**.

Pre AR sú akceptované nasledujúce typy diela:

- architektúra,
- urbanizmus,
- interiér,
- krajinná architektúra,
- virtuálna architektúra.

Rekonštrukcia alebo **prestavba** sa eviduje v rámci vyššie uvedených typov výstupov umeleckej činnosti, označuje sa poľom **Rekonštrukcia/prestavba**.

Zodpovednosť

Výstupy umeleckej činnosti pre AR sa evidujú autorom len za rolu *architekt*. Percentuálne podiely sa tak rozdeľujú len v rámci jedného okruhu zodpovednosti.

Architektúra pre film sa eviduje v DUC *Audiovizuálne umenie a auditívne umenie* autorom architektonického návrhu v roliach *filmový architekt* a *asistent filmového architekta*.

Zverejnenie

Za zverejnenie sa považuje uvedenie výstupu umeleckej činnosti na podujatí alebo v inštitúcii.

1. Zverejnenie (Podujatie)

Výstup umeleckej činnosti bol zverejnený na podujatí (napr. na *architektonickej výstave Atlantída*), zverejnenie sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (podujatie)** vo formulári **Umelecké dielo**.

- **Návrh** – zverejnenie návrhu v podobe vizualizácií, nákresov, modelov a pod. na podujatí. Samotný návrh môže byť zverejnený na viacerých podujatiach (ako prvé zverejnenie aj ako iné zverejnenie), ďalšie štádiá návrhu (DUR, DSP atď.) môžu byť zverejnené len ako iné zverejnenie.
- **Realizácia** – zverejnenie realizácie, napr. krátkodobej inštalácie (javisko) na podujatí. Realizácia (napr. mobilné domy) môže byť zverejnená na viacerých podujatiach (ako prvé zverejnenie aj ako iné zverejnenie).

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum konania podujatia, na ktorom bol výstup umeleckej činnosti zverejnený.

Miesto a dátum zverejnenia sa zapisujú v rámci entity **Podujatie** do polí **Miesto konania** a **Dátum konania**.

2. Zverejnenie (Inštitúcia)

Zverejnenie výstupu umeleckej činnosti v inštitúcii mimo podujatia sa zapíše prostredníctvom poľa **Zverejnenie (inštitúcia)** vo formulári **Umelecké dielo**.

- **Návrh** – zverejnenie návrhu v podobe vizualizácií, nákresov, modelov a pod. v priestoroch inštitúcie alebo zverejnenie návrhu na oficiálnom webovom sídle inštitúcie. Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje inštitúcia, v ktorej priestoroch alebo na ktorej webovom sídle došlo k zverejneniu.
- **Realizácia** – zverejnenie kolaudačného rozhodnutia v prípade verejne dostupnej realizácie alebo zverejnenie preberacieho dokumentu (protokol, zmluva a pod.) v prípade neverejnej realizácie (napr. interiér v súkromných priestoroch). Za zverejňujúcu inštitúciu sa považuje stavebný úrad, ktorý vydal kolaudačné rozhodnutie (v prípade verejne dostupnej realizácie) alebo objednávateľ, ktorý vystavil preberacie dokumenty (v prípade verejne nedostupných realizácií). V takomto prípade sa ako zverejňujúca inštitúcia priväzuje entita inštitúcie *Súkromný objednávateľ* s ID 107681.

Za dátum zverejnenia sa považuje dátum kolaudačného rozhodnutia, dátum preberacieho dokumentu alebo dátum zverejnenia na webovom sídle. Online zverejnenie na oficiálnom webovom sídle inštitúcie sa považuje za zverejnenie v inštitúcii rovnako, ako fyzické zverejnenie v priestoroch inštitúcie; označuje sa poľom **Virtuálne zverejnenie**.

Kategorizácia

Závažnosť

Excelentné (E) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré svojou objavnosťou a originalitou prinášajú nové vývinové tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli ocenené aspoň jednou národnou alebo medzinárodnou cenou, ktorú udeľuje odborná porota AR v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli nominované aspoň na dvoch národných alebo medzinárodných oceneniach, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň boli nominované na jednom národnom alebo medzinárodnom ocenení, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň tri ohlasy / kritiky / recenzie odbornej verejnosti.

Zásadné (Z) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré prinášajú tvorivé riešenia, námety alebo prístupy, obohacujú súčasné umelecké tendencie a spĺňajú minimálne jednu z nasledovných podmienok:

- boli nominované na jednom národnom alebo medzinárodnom ocenení, ktoré udeľuje odborná porota AR v zmysle Prílohy č. 11 k vyhláske, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň boli ocenené aspoň jedným architektonickým ocenením, alebo
- boli zverejnené na renomovanom podujatí alebo v renomovanej inštitúcii pre AR a zároveň na výstup umeleckej činnosti vyšli aspoň dva ohlasy / kritiky / recenzie odbornej verejnosti.

Štandardné (S) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré zohľadňujú súčasné umelecké tendencie v príslušnom druhu umenia, majú tvorivý potenciál a ktoré zároveň:

- boli zverejnené na podujatí alebo v inštitúcii so zameraním na jednotlivé druhy umeleckých činností.

Iné (I) – výstupy umeleckej činnosti, ktoré nemožno zaradiť do predchádzajúcich skupín a ktoré:

- boli zverejnené len na podujatí alebo v inštitúcii bez umeleckého zamerania (netýka sa stavebného úradu vydávajúceho kolaudačné rozhodnutie).

Dosah

Medzinárodný (M) – výstup umeleckej činnosti rezonuje v medzinárodnom prostredí v podobe zverejnenia:

- na medzinárodnom podujatí alebo v medzinárodnej inštitúcii a/alebo
- na území viacerých krajín a/alebo
- bol nominovaný na medzinárodné ocenenie alebo
- získal medzinárodné ocenenie a/alebo
- naň vznikli ohlasy z viacerých krajín.

Národný (N) – výstup umeleckej činnosti má dosah v národnom prostredí a v národnom kontexte, resp. v rámci jednej krajiny s celospoločenským dopadom na danú krajinu.

Regionálny (R) – výstup umeleckej činnosti má dosah na regionálnej úrovni danej krajiny.

Rozsah

Rozsahom sa chápe fyzický rozsah realizovaného umeleckého diela, ktorý sa vyjadruje prostredníctvom metráže:

- Veľký (1)
 - architektúra – viac ako 500 m²,
 - urbanizmus – viac ako 100 ha,
 - interiér – viac ako 250 m²,
 - krajinná architektúra – viac ako 10 000 m²,
 - virtuálna architektúra – viac ako 250 m².
- Stredný (2)
 - architektúra – 100 m² až 500m²,
 - urbanizmus – 10 ha až 100 ha,
 - interiér – 50 m² až 250 m²,
 - krajinná architektúra – 1 000 m² až 10 0000 m²,
 - virtuálna architektúra – 50 m² až 250 m².
- Malý (3)
 - architektúra – menej ako 100m²,
 - urbanizmus – menej ako 10 ha,
 - interiér – menej ako 50 m²,
 - krajinná architektúra – menej ako 1 000 m²,
 - virtuálna architektúra – menej ako 50 m².

V prípade viacerých častí jedného výstupu umeleckej činnosti sa rozsah určuje podľa súčtu plochy jednotlivých častí, napr. súčet plôch rodinného domu a prislúchajúcej garáže.

Ocenenia

Za ocenenia sa považujú architektonické ceny, napr. *Cena za architektúru (CE ZA AR)*, *Cena Dušana Jurkoviča* a pod. Ocenenia alebo nominácie na ocenenia ovplyvňujú kategorizáciu výstupu umeleckej činnosti z hľadiska závažnosti a dosahu.

Ocenenie sa zapisuje prostredníctvom entity **Ocenenie**, ktorá sa priväzuje k evidovanému záznamu umeleckého diela nezávisle na dátume zverejnenia a roku udelenia ocenení alebo nomináciách na ocenenia. Ocenenie výstupu umeleckej činnosti sa nezapisuje ako nový výstup umeleckej činnosti, aj keď ocenenia alebo nominácie na ocenenia prebehli v inom roku, ako je rok vykazovacieho obdobia. Odporúčame zapisovať všetky ocenenia a nominácie na ocenenie výstupu umeleckej činnosti naprieč vykazovacími obdobiami.

Entita **Ocenenie** sa priväzuje na entitu **Osoba** len v prípade ocenení alebo v kategóriách ocenení za celoživotné dielo, zásluhy, objav roka a pod. (napr. *Cena Emila Belluša*), nie ak ocenenia alebo kategórie ocenení súvisia s konkrétnym výstupom umeleckej činnosti.

Ohlasy

Pre AR sa za ohlasy podľa vyhlášky považujú:

- odborná analýza v publikácii – kategória ohlasu 1,
- odborná relácia o výstupe umeleckej činnosti vo verejnoprávnej televízii alebo verejnoprávnom rozhlase – kategória ohlasu 7.

Dokumentácia

Ako dokumentácia výstupov umeleckej činnosti pre AR sa dodáva fotodokumentácia výstupu umeleckej činnosti a dokumentácia obsahujúca dátum prvého zverejnenia a jednoznačne identifikované autorstvo. Tieto údaje sa predkladajú najmä v nasledujúcich formách, ak sú dostupné:

- screenshot webovej stránky so zverejnením výstupu umeleckej činnosti,
- fotodokumentácia diela,
- plagát výstavy,
- pozvánka na výstavu,
- katalóg z výstavy,
- objednávka,
- zmluva o vytvorení diela,
- preberací protokol,
- kolaudačné rozhodnutie,
- dokumentácia skutočného vyhotovenia stavby (DSV),
- dokumentácia k oceneniam alebo nomináciám na ocenenia,
- dokumentácia ohlasov,
- záväzné písomné vyjadrenie oficiálneho zástupcu zverejňujúcej inštitúcie alebo organizátora podujatia k autorstvu a pod.

V prípade návrhu sa do záznamu výstupu umeleckej činnosti prikladá projektová dokumentácia s vizualizáciou alebo výkresová dokumentácia štúdie, napr. potvrdenie o zadaní a prevzatí interiérovej štúdie. Ak boli zaevidované aj ďalšie štádiá návrhu, odporúča sa doplniť aj dokumentáciu k danému štádiu, napr. dokument pre vydanie územného rozhodnutia (ako popis prílohy sa uvádza skratka DUR, resp. DSP, TD, DRS, JP, DSV).

Dokumentácia sa prikladá do záznamu výstupu umeleckej činnosti prostredníctvom tlačidla **Prílohy** alebo poľa **Link prílohy**.

Ďalšie metodické usmernenia

1. Štádium realizácie (návrh, tendrová dokumentácia, realizácia atď.), sa nezapisuje do názvových údajov, ale určuje sa prostredníctvom poľa **Štádium realizácie**.
2. Za názov výstupu umeleckej činnosti pre AR sa štandardne považuje pôvodný autorský názov návrhu alebo realizácie. Ak takýto názov nie je dostupný, do poľa **Názov** sa zapisuje výstižné pomenovanie stavby alebo jej účel, napr. *Slovenská národná galéria, Rodinný dom – Rožňava – 5-izbový, Hlavné sídlo CVTI SR* a pod.
3. Súťažný návrh nie je považovaný za štádium realizácie, ale návrh s väzbou na entitu **Ocenenie**. Každý výstup umeleckej činnosti, ktorý bol ocenený alebo nominovaný na ocenenie musí byť pred samotným ocenením zverejnený na podujatí alebo v inštitúcii.
4. Pri evidencii výstupu umeleckej činnosti, ktorý pozostáva z viacerých častí (komplex budov alebo objektov) sa jednotlivé časti uvádzajú prostredníctvom polí **Počet častí** a **Údaje o častiach – Názov častí**, napr. za tri časti jedného výstupu umeleckej činnosti sú považované v jednom projekte zahrnutý rodinný dom, garáž a letná kuchyňa a pod.